

Lovforslag nr. L 39. Fremsat den 27. oktober 1982 af socialministeren

Forslag

til

Lov om ændring af lov om socialindkomst og af lovene om folke-, invalide- og enkepension

(Ændring i regler om beregning af formuettillæg og ejerboligfradrag)

§ 1

I lov nr. 257 af 16. juni 1980 om socialindkomst, som ændret ved lov nr. 54 af 18. februar 1981 og senest ved lov nr. 00 af 00 1982, foretages følgende ændringer:

1. I § 4 indsættes efter *stk. 5* som nyt stykke:

»*Stk. 6.* For ægtefæller beregnes den andel, der er nævnt i *stk. 1*, på grundlag af ægtefællernes samlede skattepligtige formue. Andelen fordeles herefter mellem ægtefællerne i forhold til størrelsen af hver ægtefælles skattepligtige formue.«

Stk. 6 bliver herefter *stk. 7*.

2. I § 5, *stk. 1*, ændres »*stk. 2-4*« til: »*stk. 2-5*«.

3. I § 5, *stk. 2*, udgår: »*stuehuse til*«.

4. I § 5, *stk. 3*, ændres »*ejerboligen*« til: »*ejendommen*«.

5. I § 5 indsættes efter *stk. 3* som nyt stykke:

»*Stk. 4.* For ægtefæller beregnes fradraget på grundlag af den samlede ejendomsværdi for ejendommen, jfr. *stk. 5*. Fradraget fordeles herefter mellem ægtefællerne i forhold til størrelsen af hver ægtefælles skattepligtige formue.«

Stk. 4 bliver herefter *stk. 5*.

6. I § 5, *stk. 4*, der bliver *stk. 5*, indsættes som 2. *pkt.*:

»For ægtefæller beregnes der ligeledes kun fradrag for den af ægtefællernes ejendomme, der har den højeste ejendomsværdi.«

§ 2

I lov om folkepension, jfr. lovbekendtgørelse nr. 417 af 13. juli 1982, som ændret ved lov nr. 00 af 00 1982, foretages følgende ændringer:

1. § 5, *stk. 1, sidste pkt.*, ophæves.

2. I § 11, *stk. 4*, udgår: »og for hustrutillægget tillige *stk. 1, sidste pkt.*«.

§ 3

I lov om invalidepension m.v., jfr. lovbekendtgørelse nr. 418 af 13. juli 1982, som ændret ved lov nr. 00 af 00 1982, foretages følgende ændringer:

1. § 6, *stk. 1, sidste pkt.*, ophæves.

2. I § 12, *stk. 4*, udgår: »og for hustrutillægget tillige *stk. 1, sidste pkt.*«.

§ 4

I lov om pension til enker m.fl., jfr. lovbekendtgørelse nr. 419 af 13. juli 1982, som

ændret ved lov nr. 00 af 00 1982, foretages følgende ændring:

§ 4, stk. 3, sidste pkt., ophæves.

§ 5

Stk. 1. Lovens § 1, nr. 3 og 4, har virk-

ning for opgørelse af socialindkomsten på grundlag af ansættelsen af skattepligtig indkomst og formue for indkomståret 1982 og senere, § 1, nr. 1, 2, 5 og 6, for indkomståret 1983 og senere.

Stk. 2. Lovens §§ 2-4 træder i kraft den 1. januar 1984.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lov nr. 257 af 16. juni 1980 om socialindkomst (Folketingstidende 1979-1980, sp. 9123, 9333, 10514 og 10786; tillæg A, sp. 5563; tillæg B, sp. 1067 og 1495; tillæg C, sp. 545) er ændret ved lov nr. 54 af 18. februar 1981.

Lovforslaget har til formål at tilpasse reglerne i socialindkomstloven om beregning af formuetillæg og ejerboligfradrag til de regler om beskatning af ægtefællers formue, der er gennemført ved lov nr. 227 af 26. maj 1982 om ændring af forskellige skattelove (Skattemæssig ligestilling af ægtefæller).

Lovforslagets § 1 indeholder endvidere forslag om en ændring af beregningsgrundlaget for ejerboligfradraget, således at fradraget for alle pensionister – herunder også pensionister i tofamilieshuse, blandede ejendomme og landbrugsejendomme m.v. – beregnes på grundlag af ejendomsværdien for ejendommen som helhed. Det ændrede beregningsgrundlag for ejerboligfradraget nødvendiggør ændringer i de sociale pensionslove. Ændringerne i folke-, invalide- og enkepensionslovene (forslagets §§ 2-4) er dog alene af redaktionel karakter.

Til § 1

Beregning af formuetillæg og ejerboligfradrag for ægtefæller

Ved opgørelsen af socialindkomsten medregnes en andel af den skattepligtige formue over et vist beløb efter en progressiv beregningsskala.

I overensstemmelse med de hidtidige regler i skattelovgivningningen om sambeskatning af ægtefæller med hensyn til formuen beregnes andelen (formuetillægget) for ægtefæller på grundlag af størrelsen af ægtefællernes samlede skattepligtige formue. Formuetillægget tillægges herefter som hovedregel mandens socialindkomst.

Ved lov nr. 227 af 26. maj 1982 om ændring af forskellige skattelove (Skattemæssig ligestilling af ægtefæller) er det imidlertid med virkning fra og med indkomståret 1983 gennemført, at hver ægtefælle selvangiver og beskattes af sin formueindkomst og formue.

Efter de nye regler i skattelovgivningningen vil fordelingen af ægtefællernes formue i almindelighed afhænge af, hvem der efter ægteskabslovgivningen har rådighed over aktivet eller hæfter for forpligtelsen. Såfremt det ikke kan afgøres, hvem af ægtefællerne et formueskattepligtigt beløb vedrører, skal hver ægtefælle medregne halvdelen af beløbet.

Reglerne om den skattemæssige ligestilling af ægtefæller med hensyn til formueindkomst og formue får første gang virkning for socialindkomsten for 1985, dvs. den socialindkomst, der opgøres på grundlag af ansættelsen af skattepligtig indkomst og formue for indkomståret 1983.

Om de nye skattereglers betydning for socialindkomsten bemærkes, at fordelingen af *formueindkomsten* mellem ægtefæller automatisk får virkning for socialindkomsten fra og med 1985.

Denne fordeling af formueindkomsten har alene betydning i tilfælde, hvor en ydelse beregnes på grundlag af den enkelte persons socialindkomst, f.eks. indtægtsreguleret grundbeløb i pensionslovgivningen, hjælpemidler og invalidemotorkøretøjer.

Fordelingen af *formuen* mellem ægtefæller har derimod betydning både i de tilfælde, hvor en ydelse beregnes på grundlag af den enkelte persons socialindkomst, og i de tilfælde, hvor en ydelse beregnes på grundlag af ægtefællernes samlede socialindkomst.

Da fordelingen af formuen har betydelige konsekvenser for formuetillægget i socialindkomsten, foreslås formuetillægsberegningen i socialindkomstloven nu ændret, således at formuetillægget for ægtefæller fortsat beregnes på grundlag af størrelsen af ægtefællernes samlede skattepligtige formue, men således at tillægget herefter fordeles mellem ægtefællerne i forhold til størrelsen af hver ægtefælles skattepligtige formue. Herved følges samme princip som ved formueskatten.

Forslaget indebærer, at der sker ændringer i de tilfælde, hvor en ydelse beregnes på grundlag af den enkelte persons socialindkomst, idet formuetillægget fordeles mellem ægtefællerne i forhold til deres formueandel. Dette er imidlertid ønskeligt,

idet der i forhold til de gældende regler opnås en mere ligelig fordeling af formuetillægget mellem ægtefæller.

Forslaget vil derimod ikke medføre ændringer i forhold til situationen i dag i de tilfælde, hvor en ydelse beregnes på grundlag af ægtefællernes samlede socialindkomst. Forslaget vil heller ikke berøre opgørelsen af formuetillægget for enlige personer, idet det ikke foreslås at ændre selve formueskalaen i socialindkomstloven.

Samtidig med den foreslåede ændring i reglerne om formuetillægget stilles der forslag om at ændre beregningen af ejerboligfradraget, der gives til pensionister, i hvis formue der indgår værdien af en ejerbolig.

Forslaget indebærer, at ejerboligfradraget for ægtefæller – som ved formuetillægget – skal beregnes på grundlag af den samlede ejendomsværdi for pensionistens ejendom. Hvis ægtefællerne ejer flere ejendomme, beregnes fradraget som hidtil for den af ejendommene, der har den højeste ejendomsværdi.

Da det ikke er teknisk muligt at fordele ejerboligfradraget i forhold til ægtefællernes ejerboligandel, foreslås det beregnede fradrag fordelt mellem ægtefællerne på grundlag af størrelsen af hver ægtefælles skattepligtige formue.

Da den faktiske fordeling af formuen mellem ægtefæller ikke kendes, er det ikke muligt at skønne over, i hvilket omfang socialindkomsten vil blive nedsat, henholdsvis forøget, samt i hvilket omfang dette medfører forøgelse, henholdsvis nedsættelse af de ydelser, som beregnes på grundlag af den enkelte persons socialindkomst. Det er derfor heller ikke muligt at skønne over de provenumæssige konsekvenser, men disse må antages at være begrænsede.

Ændringen vil ikke medføre administrative omkostninger.

Beregning af ejerboligfradrag for pensionister i tofamiliehuse, blandede ejendomme og landbrugsejendomme m.v.

Efter socialindkomstlovens § 5 beregnes ejerboligfradraget på grundlag af den ejendomsværdi, der er opgjort for pensionistens ejerbolig. For pensionister i tofamiliehuse, blandede ejendomme (ejendomme, der indeholder en eller to selvstændige lejligheder og tillige anvendes erhvervsmæssigt i væsentligt omfang) eller landbrugsejendomme m.v. beregnes ejerboligfradraget i overensstemmelse hermed på grundlag af en forholdsmæssig del af ejendomsværdien, dvs., at disse pensionister kun

får fradrag for den del af ejendommen, som pensionisten anvender til beboelse.

Med henblik på at give pensionister i tofamiliehuse m.v. et større ejerboligfradrag blev der ved love nr. 116–118 af 31. marts 1982 gennemført en ændring af folke-, invalide- og enkepensionslovene, således at ejerboligfradraget ved beregning af pensionens grundbeløb og hustrutillæg med virkning fra 1. januar 1982 beregnes på grundlag af ejendomsværdien for ejendommen som helhed. Fradraget beregnes således også for den erhvervsmæssigt udnyttede del af ejendommen og for den del af ejendommen, som pensionisten ikke selv bebor.

Samtidig med indførelsen af særreglen i de sociale pensionslove blev det tilkendegivet, at det med virkning fra 1. januar 1984 ville blive overvejet at gennemføre en videregående ændring af ejerboligfradragets beregning af hensyn til de pensionister, der bor i tofamiliehuse m.v.

I overensstemmelse hermed foreslås det nu at ændre socialindkomstlovens § 5, således at den nuværende særregel ved pensionernes grundbeløb og hustrutillæg afløses af en generel beregningsregel fra 1. januar 1984. Ejerboligfradraget skal herefter i alle tilfælde – dvs. i relation til såvel de indtægtsregulerede dele af pensionerne som til alle øvrige indtægtsafhængige ydelser – beregnes på grundlag af ejendomsværdien for ejendommen som helhed.

Den foreslåede ændring af beregningsgrundlaget for ejerboligfradrag til pensionister i tofamiliehuse, blandede ejendomme og landbrugsejendomme m.v. anslås at ville berøre 6–7.000 pensionister. Den årlige merudgift ved forslaget skønnes at udgøre ca. 10 mill. kr. i PL-niveau januar 1982. Heraf vedrører ca. 9/4 mill. kr. staten og ca. 1/4 mill. kr. kommunerne.

Ændringen af beregningsgrundlaget vil ikke medføre administrative omkostninger.

Til §§ 2–4

Under hensyn til den foreslåede ændring af beregningsgrundlaget for ejerboligfradrag til pensionister i tofamiliehuse m.v. er der ikke grundlag for at opretholde de særlige beregningsregler for grundbeløb og hustrutillæg, der blev indsat i de sociale pensionslove ved ændringslovene nr. 116–118 af 31. marts 1982. Disse beregningsregler foreslås derfor ophævet med virkning fra 1. januar 1984, dvs. fra det tidspunkt, hvor ændringen af socialindkomstlovens § 5 har virkning.

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1*

Til nr. 1

Bestemmelsen indeholder reglerne om beregning af formuetillæg for ægtefæller. Beregningen skal som hidtil foretages på grundlag af ægtefælernes samlede skattepligtige formue med anvendelse af den beregningsskala, der er fastsat i lovens § 4, stk. 1.

Det beregnede fælles formuetillæg skal herefter fordeles mellem ægtefællerne i forhold til størrelsen af hver ægtefælles skattepligtige formue. Har en ægtefælle en negativ skattepligtig formue, henføres det fælles formuetillæg dog fuldt ud til den anden ægtefælle.

Bestemmelsen tager sigte på beregning af formuetillæg for samlevende ægtefæller. I tilfælde af separation, skilsmisse og faktisk samlivsophævelse mellem ægtefællerne lægges der vægt på, hvornår samlivet i skattemæssig henseende anses for ophævet.

Til nr. 2

Ændringen er af redaktionel karakter.

Til nr. 3 og 4

Ved de foreslåede ændringer fastsættes det, at ejerboligfradraget skal beregnes på grundlag af den ejendomsværdi, som pensionistens ejendom er ansat til ved indkomstarets udløb.

Beregningsgrundlaget er således i alle situationer ejendomsværdien for ejendommen som helhed. Dette betyder i modsætning til tidligere, at der for pensionister, der bor i tofamiliehuse, også skal beregnes ejerboligfradrag for den del af ejendommen, som pensionisten ikke selv bor i. For pensio-

nister, der bor i blandede ejendomme eller i stuehuse til ejendomme, der benyttes til landbrug, gartneri, frugtplantage eller planteskole, skal der på tilsvarende måde også beregnes ejerboligfradrag for den del af ejendommen, der anvendes erhvervmæssigt.

Til nr. 5 og 6

Bestemmelserne indeholder reglerne om beregning af ejerboligfradrag for ægtefæller. Der skal som ved beregning af formuetillægget i første omgang beregnes et fælles ejerboligfradrag for ægtefællerne.

Det fælles fradrag beregnes på grundlag af den samlede ejendomsværdi for ejerboligen. Dette gælder, uanset om ejendomsretten eventuelt er fordelt mellem ægtefællerne. Hvis ægtefællerne ejer flere af de ejendomme, der er omfattet af lovens ejerboligbegreb, beregnes der kun fradrag for den ejendom, der har den højeste ejendomsværdi. Der tages ikke her hensyn til, om ejendommen er sær-
eje for en af ægtefællerne.

Ved den efterfølgende fordeling mellem ægtefællerne af det beregnede fælles ejerboligfradrag tages der udgangspunkt i hver ægtefælles skattepligtige formue. Hver ægtefælle skal således have henført den andel af fradraget, der forholdsmæssigt svarer til størrelsen af ægtefællens skattepligtige formue. Der anvendes således samme fordelingsregel som ved fordelingen af formuetillægget. Har en ægtefælle en negativ skattepligtig formue, henføres det fælles ejerboligfradrag dog fuldt ud til den anden ægtefælle.

Bestemmelserne finder i lighed med bestemmelserne om formuetillæg for ægtefæller anvendelse på samlevende ægtefæller. Der henvises til bemærkningerne herom under nr. 1.

Bilag

I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget

Ad § 1

(lov om socialindkomst)

1. I § 4 indsættes efter stk. 5 som nyt stykke:

»Stk. 6. For ægtefæller beregnes den andel, der er nævnt i stk. 1 på grundlag af ægtefællernes samlede skattepligtige formue. Andelen fordeles herefter mellem ægtefællerne i forhold til størrelsen af hver ægtefælles skattepligtige formue.«

Stk. 6 bliver herefter stk. 7.

2. I § 5, stk. 1, ændres »stk. 2-4« til: »stk. 2-5«.

§ 5. I tillægget efter § 4 foretages et fradrag for ejerboliger efter reglerne i stk. 2-4 for personer, der selv eller hvis ægtefælle opfylder aldersbetingelserne for at modtage folkepension eller modtager folkepension, invalidepension, invaliditetsydelse med bistands- eller plejetillæg eller pension i henhold til lov om pension til enker m.fl.

3. I § 5, stk. 2, udgår: »stuehuse til«.

Stk. 2. Fradraget foretages, når der i formuen ved indkomstårets udløb indgår værdien af en ejerbolig (herunder ejerlejligheder og fritidshuse), som rummer en eller to selvstændige lejligheder, samt stuehuse til landbrugsejendomme m.v.

4. I § 5, stk. 3, ændres »ejerboligen« til: »ejendommen«.

Stk. 3. Fradraget beregnes efter skalaen i § 4 på grundlag af den ansatte ejendomsværdi for ejerboligen ved indkomstårets udløb.

5. I § 5 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»Stk. 4. For ægtefæller beregnes fradraget på grundlag af den samlede ejendomsværdi for ejendommen, jfr. stk. 5. Fradraget fordeles herefter mellem ægtefællerne i forhold til størrelsen af hver ægtefælles skattepligtige formue.«

Stk. 4 bliver herefter stk. 5.

6. I § 5, stk. 4, der bliver stk. 5, indsættes som 2. pkt.:

»For ægtefæller beregnes der ligeledes kun fradrag for den af ægtefællernes ejendomme, der har den højeste ejendomsværdi.«

Stk. 4. For den, der ejer flere af de ejendomme, der er nævnt i stk. 2, beregnes der alene fradrag for den ejendom, der har den højeste ejendomsværdi.

Ad § 2

(lov om folkepension)

1. § 5, stk. 1, sidste pkt., ophæves.

§ 5. Den indtægt, der kommer i betragtning efter § 4, er socialindkomsten med de fravigelser, der er nævnt i stk. 2-11. Ved beregningen af indtægten efter 1. pkt. finder § 2, stk. 3, samt § 3, 2. pkt. i lov om socialindkomst tilsvarende anvendelse. Herefter indregnes formuetillægget efter § 4 i lov om socialindkomst og fradrag i formuetillægget for en ejerbolig efter § 5 i samme lov. Fradraget for ejerboligen beregnes på grundlag af den ansatte ejendomsværdi for ejendommen.

2. I § 11, stk. 4, udgår: »og for hustrutillægget tillige stk. 1, sidste pkt.«.

§ 11. ...

Stk. 4. For hver 100 kr., ægtefællernes socialindkomst med de i § 5, stk. 2 og stk.

6-11, og for hustrutillægget tillige stk. 1, sidste pkt., nævnte fravigelser overstiger den indtægt, hvor pensionstillægget bortfalder, fradrages 30 kr. i ægteskabstillægget eller hustrutillægget.

Ad § 3

(lov om invalidepension m.v.)

1. § 6, stk. 1, sidste pkt., ophæves.

§ 6. Den indtægt, der kommer i betragtning efter § 5, er socialindkomsten med de fravigelser, der er nævnt i stk. 2-11. Ved beregning af indtægten efter 1. pkt. finder § 2, stk. 3, samt § 3, 2. pkt. i lov om socialindkomst tilsvarende anvendelse. Herefter indregnes formuetillægget efter § 4 i lov om socialindkomst og fradrag i formuetillægget for en ejerbolig efter § 5 i samme lov. Fradraget for ejerboligen beregnes på grundlag af den ansatte ejendomsværdi for ejendommen.

2. I § 12, stk. 4, udgår: »og for hustrutillægget tillige stk. 1, sidste pkt.,«.

§ 12. ...

Stk. 4. For hver 100 kr. ægtefællernes socialindkomst med de i § 6, stk. 2 og stk. 6-11, og for hustrutillægget tillige stk. 1, sidste pkt., nævnte fravigelser overstiger den indtægt, hvor pensionstillægget bortfalder, fradrages 30 kr. i ægteskabstillægget eller hustrutillægget.

Ad § 4

(lov om pension til enker m.fl.)

§ 4, stk. 3, sidste pkt., ophæves.

Stk. 3. Den indtægt, der kommer i betragtning efter stk. 1, er socialindkomsten med de fravigelser, der er nævnt i stk. 4-13. Ved beregning af indtægten efter 1. pkt. finder § 2, stk. 3, samt § 3, 2. pkt. i lov om socialindkomst tilsvarende anvendelse. Herefter indregnes formuetillægget efter § 4 i lov om socialindkomst og fradrag i formuetillægget for en ejerbolig efter § 5 i samme lov. Fradraget for ejerboligen beregnes på grundlag af den ansatte ejendomsværdi for ejendommen.